

TĖVIŠKĖS

AIDAI

Nr. 40 (1583) 1987 m. spalio 7 d.

Melbourne

XXXII

M E T A I

Lietuvos
nacionalinė
M. Mažvydo
biblioteka

LIETUVIAI PASAULYJE

— Arkivyskupas Jonas Bulaitis praėjusią savaitę iš Romos išskrido į Irano sostinę Teheraną, kur yra paskirtas popiežiaus pranciškum, nuo 1981 m. popiežiaus nunciujum buvo trijose Afrikos valstybėse: Centrinės Afrikos respublikoje, Čiade ir Kongo. Jis yra gimęs Londone senųjų lietuvių išeivių šeimoje 1933 m. Jo visa gausi šeima buvo veikli lietuvių parapijoje. Londone baigęs Jėzuitų gimnaziją, Romoje buvo lietuvių Sv. Kazimiero kolegijos auklėtinis, studijavo tarptautiniame Jėzuitų universitete Gregorianume, kurį baigė teisių daktaro laipsniu, kunigu įšventintas 1958 m., o 1982. I. 6 pats popiežius Jonas Paulius II jį konsekrovo arkivyskupu. Tai žymus Vatikano diplomatas, lietuvis patriotas.

— Prof. Dr. Romas Viskanta g. 1931 m. yra išrinktas JAV nacionalinės inžinerijos akademijos nariu. Viskanta yra pats pirmasis lietuvis, kurį akademija pagerbė priėmimu į narius, nes tai yra pats aukščiausias profesinis atžymėjimas, koks gali būti suteiktas inžinieriui. Romas Viskanta dabar yra Purdue universiteto inžinerijos garbės profesorius, atžymėtas astronautikos medaliais, vienas ir su kitais yra paskelbęs virš 200 mokslinių straipsnių, išspausdintų JAV, Europoje ir Japonijoje, aktyvus skautas akademikas, Vidūno Jaunimo Fondo tarybos narys nuo įsikūrimo, jos pirmininkas nuo 1983 m. Darbštumas ir gabumas lietuvių lyg su sparnais iškelia į vadovaujamas vietas.

— Skirma Kondratienė Vašingtone yra paskirta JAV Žemės ūkio ministerijos maisto ir mitybos patarnavimų įstaigos administratore, tai pirmoji moteris paskirta šiom atsakingom pareigom. Kondratienė studijavo Harvardo, Bostono ir George Mason universitetuose, parašė daug straipsnių neturto, šalpos ir benamių klausimais. Neseniai Vašingtono televizija pakvietė Oną Skirmą Kondratienę kalbėti benamių klausimais.

— Vatikano radijo žiniomis Vilniuje lankosi Brazilijos katalikų Bažnyčios delegacija su Brazilijos vyskupų pirmininku arkiv. Mendes de Almeida, du kiti vyskupai ir vienas kunigas - vyskupų konferencijos patarėjas. Jie aplankė ir Kauną, o rugsėjo 14 d. delegacija lankėsi Rygoje. Pažymėtina, kad Brazilijos vyskupų konferencijos pirm. arkiv. Mendes de Almeida yra gerai susipažinęs su Lietuvos katalikų Bažnyčios problemomis ir Brazilijoje yra ne kartą paliudijęs savo palankumą persekiojamai Lietuvos Bažnyčiai ir visiems jos tikintiesiems. Brazilijos vyskupų konferencijos iniciatyva kasmet Brazilijoje yra pravedama specialiai maldos diena už Lietuvos Bažnyčių ir už religinės laisvės atstatymą Lietuvoje.

— Lietuvos seniausias kunigas Kauno arkivyskupijoje Kelmės altaristas kun. Vladislovas Valavičius mirė rugsėjo 11 d. sulaukęs 94 metų amžiaus, kunigu jis buvo įšventintas 1918 m.

Prel. Pranas Vaseris iškeliavo negrįžtamai

Kas Australijoje nepažino prelato Prano Vaserio?! Visur jis reišėsi: suvažiavimuose, organizacijose, o ypatingai Melbourne, kur praleido virš 37 metų, būdamas lietuvių Dvasios Tėvas, kapelionas, čia kas sekmadienį lietuviškos pamaldos, ar krikščynos, Pirmoji Komunija, sekmadieninė mokykla, ligonių lankymas, jungtuvės, laidotuvės. Visu: jis buvo pirmas ir savo žurnalistinio darbo įsipareigojimą tęsdamas iki tol, kol širdis sustojo plakusi. O ji sustojo plakusi taip staiga, netikėtai, einančiam jau 73-čius amžiaus metus.

Dar sekmadienio popietė dalyvavo Australijos Lietuvių fondo metiniame susirinkime Melbourne Lietuvių namuose. Mirties išvakarių dieną - pirmadienį anksti rytą brolis Juozas iš Kanados paskambino, kad spalio gale visi trys broliai susitiks Melbourne, jis atskris iš Kanados ir brolis Alfonsas iš Klaipėdos jau gauna vizą skridimui į Melbourną. Dar pirmadienį rašė nekrologą, kai Geelonge palaidojo iš Lietuvos parapijetę Liudą Jokubauskienę. Antradienio rytą - rugsėjo 29-tą jau ruošėsi rytmetinių šv. Mišių aukojimui, kai staiga nebeteko kvapo ir šaukėsi daktaro. Tuojau atvyko iš ligoninės Greitoji pagalba su dviem ambulansais ir aparatūra suteikti širdžiai atgaivos. Dar keliam momentam širdis suplakė ir vėl užgeso amžinai. Tai buvo rytas 7.20 val. Prieš tai buvo suteiktas Ligonų paskutinis Sakramentas ir netrukus jau Amžiną Atilsį duok mirusiam, Viešpatie...

Čia pateikiame jo paties paliktą trumpą savo autobiografiją.

— Pranas Vaseris gimė 1915. 3. 29 Igarių kaime, Mosėdžio parapijoje, Kėringos apskrityje. Tėvai ūkininkai - Pranas ir Anelė. Pradžios mokyklą lankė Mosėdyje 1924-27 m., o vėliau Skuodo progimnaziją 1927-1933. Baigęs 6 klases įstojo į Telšių kunigų seminariją 1933 m. Ją baigė 1940 m. ir gegužės 23 d. vyskupo Justino Staugaičio buvo įšventintas kunigu.

— Paskirtas vikaru į Tirkšlių parapiją, kur išbuvo iki 1944 m. rudenis. Karo frontui vėl nusiaubus Lietuvą, buvo nublokštas į Vokietiją ir čia gavo vikaro vietą Waldsassen parapijoje, Bavarijoje. Karui pasibaigus, 1945 m. rudenį įstojo į Heidelbergo universitetą studijuoti fiziką - matematiką. Stu-

PRELATUS PRANAS VASERIS
1915. 3. 29 + 1987. 9. 29.

dijų metu ėjo taip pat kapeliono pareigas lietuviams studentams Karlsruhe universitete. Pasunkėjus materialinei padėčiai (pinigų

pakaita), studijas nutraukė baigęs 5 semestrus 1948 m. ir buvo paskirtas mokytoju į Weiden lietuvių stovyklos gimnaziją. Čia buvo paskirtas lietuvių skautų kapelionu ir taip pat buvo išrinktas į stovyklos Tarybą, kur ėjo pirminko pareigas. Stovyklą uždarius 1949 m. su grupe lietuvių buvo perkeltas į Regensburgą prie latvių stovyklos ir už keletos mėnesių su ta pačia lietuvių grupe persikėlė į Memmingeną lietuvių stovyklą. Čia mokytojavo lietuvių gimnazijoje ir ėjo skautų dvasios vado pareigas iki 1949 m. galo.

— Gavęs Melbourne arkivyskupo sutikimą, 1950. 3. 2 atvyko į Australiją lietuvių kapeliono pareigom Melbourne. Šias pareigas jau eina virš 37 metų.

Tai velionio prelato Prano Vaserio paties žodžiai. Sekančios savaitės laidoje pateiksime žinių iš Karlsruhe universitete. Pasunkėjus materialinei padėčiai (pinigų

Kun. Dr. Pr. Dauknyš

MIELAS KONFRATRE.

Su skaudančia širdimi priėmė Jūsų pranešimą, kad Viešpats pasiūkė į amžinybę savo ištikimą tarną a.a. prelata PRANĄ VASERĮ.

Nuoširdi užuojauta Jums, Melbourne lietuvių bendruomenei bei visiems Australijos lietuviams, kuriems a.a. Prelatas su tokiu pasišventimu tarnavo, rūpindamasis Jūsų religiniais, tautiniais, kultūriniais bei socialiniais reikalais.

Pavesdami jo sielą Dievo gailestingumui, liekame su malda.

† Vysk. Paulius Baltakis, OFM

Su dideliu širdies skausmu išgirdome žinią, kad mūsų Australijos Lietuvių Katalikų Federacijos Dvasios Vadas

PRELATUS PRANAS VASERIS

mirė rugsėjo 29 dieną. Gilią užuojautą reiškiamo jo broliui Juozui Kanadoje, broliui Alfonsui Lietuvoje, ir visiems Australijos lietuviams, taip staiga netekus mūsų žymiojo kunigo, visuomenės veikėjo.

ALK Federacijos Valdyba

A + A

PRELATUI PRANUI VASERIUI

mirus, kun. Dr. Daukniui ir visai Bendruomenei reiškiame gilią užuojautą ir kartu liūdime.

Kunigas Bačinskas ir
Brisbanės Liet. Bendruomenė.

Nauja studija apie lietuvių partizanines kovas

įvykiai

AMERIKOJE IŠLEISTAS DR. K. GIRNIAUS VEIKALAS

Pokario metais aštuonerius metus trukusios lietuvių ginkluotos rezistencijos - partizanų kovos prieš rusiškuosius okupantus ir jų pakalikus buvo be galo skaudžios tautai ir paliko gilius pėdsakus. Šias kovas vieni vertina teigiamai, kiti daugiau kritiškai ar net neigiamai. Šiuo reikalu išėvijoje išleista keletas rimtų studijų bei atsiminimų knygų. Iš jų išskirtinai minėtinas Juozo Lukšos - Daumanto, aktyvaus partizanų kovų dalyvio ir vadovo veiklas "Partizanai už geležinės uždangos", parašytas jam laikinai būnant Vakaruose ir išleistas Liet. Katalikų spaudos d-jos Čikagoje, 1950 m., 398 psl. Kiek vėliau išleistas dar šio veikalo papildytos laidos, o 1975 m. Manyant (Stp. Zobarsko) knygų leidykla išleido jos anglišką vertimą - "Fithers for Freedom", 24 psl. 1962 m. New Yorke pasirodė Jono Aisčio redaguotos "Laisvės kovų (partizanų) dainos". Pažymėtinos dr. J. Brazaičio - Ambrasevičiaus vertingos studijos šiuo klausimu, iš jų 424 psl. veikalas "Vienų vieni", išleistas 1964 m. New Yorke ir daugybė jo kitų raštų, paskelbtų periodikoje, ypač "Į Laisvę" žurnale. 1965 m. New Yorke išleistas prof. S. V. Vardžio stambus veikalas "The Partizan Movement in postwar Lithuania". Išskirtinai minėtinas prof. dr. Tomo Remeikio studijinis veikalas anglų kalba "Opposition to Soviet rule in Lithuania 1945-1980", išleistas 1980 m. Čikagoje. 1967 ir 1969 m. išspausdintos dvi VI. Ramoaus knygos "Kritusieji už laisvę". Apie partizanų kovas nemaža rašė savo atsiminimų knygoje Elena Juciūtė, Juozas Grišmanauskas ir keletas kitų tų kovų akivaizdžių liudytojų. Daug medžiagos yra ir Bronio Railos "Akimirkų" knygoje, o taip pat daug rašinių periodikoje.

Nemaža rašyta ir išėvijos beletistikoje. Čia išskirtinai minėtinas Aloyzas Baronas, parašęs šiuo klausimu romanų ir novelių, Anatolijus Kairys ir kt.

Bet ir sovietinė literatūra šiuo klausimu gausi. Žinoma, bolševikų rašėjų skelbiamas faktus reikia vertinti ir jų duomenimis naudotis atsargiai ir kritiškai. Tačiau ar šiaip ar taip, turint galvoje labai plačią rezistencijos kovų apimtį ir jos padarinius bei dideles aukas, mūsų literatūra šiuo klausimu tebėra menka, tikroji Lietuvos rezistencija bei jos padalinių istorija vis dar laukia tikslesnių bei

.....

BRONIUS KVIKLYS

Mūsų specialus bendradarbis

Čikagoje

.....

pilnesnių aprašymų bei studijų, kurios vargiai galimos, kai vis dar mums neprieinama šiuo reikalu archyvinė medžiaga, stropiai saugoma NKVD - KGB seifuose.

Pastarųjų kelių metų bėgyje, pagalinti, apie mūsų partizanus ne daug tebuvo parašyta. Už tat labai džiugu, kad dr. Kęstutis Girnius (gim. 1946 m. Vokietijoje, jaunas akademikas filosofas, dr. Juozo ir Onos Girnių sūnus), šiuo metu esąs "Laisvosios Europos" radijo Vokietijoje tarnyboje, parašė stambią (422 psl.) studiją "Partizanų kovos Lietuvoje", kurią neseniai išleido "Į Laisvę fondas" Čikagoje.

Rašydamas knygą apie partizanus, K. Girnius skyrėsi nuo kitų ankstesnių autorių, kad vengė kartoti tas žinias, kurios jau buvo paskelbtos. Autorius naudojami ir 1946-1949 m. per partizanų ryšininkus į Vakarų persiųstas dokumentinę medžiagą, kurios dalis buvo paskelbta, bet ne visa. Vienas knygos lankas skirtas nuotraukom, kurių atspausdinta 35, dauguma jų mums jau žinomos, bet tai nesumažina knygos vertės. Tekste paskelbta nemaža statistinių duomenų lentelėmis bei diagramomis (jų dalį paruošė autoriaus brolis dr. Saulius). Pati knyga turi 11 skyrių, kurių 5-8 skyriai apibūdina partizanų kovų raidą, pastangas susivienyti ir kasdieninį partizanų gyvenimą.

Bolševikų propaganda, rašydamas apie partizanines kovas, skelbia, kad pokario metais Lietuvoje vykusį "klasių kovą", bet tai tik marksistinis aiškinimas, neatitinkas tos kovos priežasčių Lietuvoje, kurioje nebuvo nei stambių žemvaldžių, nei proletariato masių. Tebuvo apie 30.000 įmonių darbininkų ir apie 13.000 dirbančių statybose, o žemės ūkyje dirbo apie 250.000 nuolatinių ir padidintų darbininkų, kurie sudarė 15% visų dirbančiųjų. Tarp ūkininkų ir jų samdinių nebuvo antagonizmo. Daugelis žemės ūkio darbininkų stoji į partizanų eiles. Maskva teigė, kad lietuvių kovojo su lietuviu, taigi vykusį klasių kovą, pilietinis

karas. Tos pačios nuomonės laikosi ir mūsiškis A. Stromas: "Lietuvoje vykęs pilietinis karas buvo ne kas kitas, kaip dviejų politinės sąmonės formų, susikirtimas. Aš vadinu jį pilietiniu karu, o ne tautos pasipriešinimu okupantui" (72 p.). Iš tiesų, pagal K. Girnių, šioje kovoje "Sovietų Sąjungos vaidmuo buvo nepaprastai didelis ir visi svarbesni sprendimai buvo daromi Maskvoje, o ne Lietuvoje". (73 psl.).

Partizaninis karas prasidėjo 1944 m., o baigėsi 1952 m., nors dar kai kurie būriai reikėsi ir 1953-1954 m. Laisvės kovotojai priešinosi komunistų bandymams pakeisti kaimo visuomeninę santvarką, trukdė kolchozų, skaityklų ir kitų okupantų institucijų steigimą, rinkimus, stabdė raudonųjų strybų plėšikavimą, rėmė žuvusių partizanų ir ištremtųjų šeimas, palaikė tautoje nepriklausomybės viltį, stabdė sovietinį terorą, priešinosi okupantų paskelbtai mobilizacijai ir kt. "Daug lietuvių manė, kad gali kilti naujas karas ir Vakarai greitai privers Sovietų Sąjungą pasitraukti iš Lietuvos". (109 psl.). Deja, pasitikėjimas Vakarais buvo be pagrindo. Pagaliau ir Vakarų šalys niekada nežadėjo išlaisvinti pavergtus kraštus, o išgarsintas Atlanto paktas tebuvo tuščias popiergalis, kurio žodžiais, deja, tikėjo lietuviai.

Koks buvo partizanų skaičius? Į šį klausimą K. Girnius aiškiai neatsako, nes nėra reikiamų duomenų, o nuomonės sukasi apie 10 - 30.000. Autorius daugiau laikosi pirmosios skaitlinės. Jis taip pat bando atsakyti į klausimą, kiek partizanai nužudė sovietų šnipų, įskundėjų, jų statybininkų ir lietuvių skriaudusių pareigūnų. Jų galėjo būti 7-10.000. Ne visos žudynės yra pateisinamos, nes buvo daug atvejų, kai "brolis žudė brolį".

Autorius knygą baigia T. Jeffersono žodžiais, kad "kartkarčiais laisvės medis turi būti atgaivintas patriotų ir tironų krauju. Partizanai nesigailėjo savo kraujo, o tik ateitis parodys, ar laisvė Lietuvoje vėl sužydės".

Prancūzijos valstybinis modernio meno muziejus Georges Pompidou centre Paryžiuje įtraukė lietuvių dailininko Alfonso Krivicko kūrybą į pagindinį muziejaus dokumentinį katalogą. Neseniai šis muziejus yra įsigijęs Alfonso Krivicko darbų skaidres. Darbai buvo sukurti laikotarpyje tarp 1984 ir 1986 metų. Šio laikotarpio Krivicko piešinių ir akvarelės darbų paroda yra rengiama Vilniuje spalio mėnesį. Dailininkas Alfonsas Krivickas gyvena Federalinėje Vokietijoje.

● **Canberra.** Vyriausybės ministrių pasėdyje atsakė plano įvesti "Australian Card", nes sutiko daug stiprių prieštaravimų. Dabar planuoja sustiprinti taksų sistemą, kad kas neapgaudinėtų valdžią vengdami taksu.

● **Viktorijos** policija planuoja, kad tiems, kurie parkinimo baudas nesumoka, atims vairavimo leidimus, nes nesumokėtoms baudoms Viktorijos valdžia praranda per metus net apie \$ 60 milijonų.

● **Canberra.** Statistikos biuras paskelbė, kad Australijos gyventojai senėja, nes per paskutinius 5 metus sumažėjo gimimų skaičius, o žmonių gyvenimas prailgėjo geresne medicinine pagalba. Šiuo metu Australijoje yra jau gerokai virš 16 milijonų gyventojų.

● **Vašingtonas.** Pasaulio bankų ir Tarptautinio Pinių Fondo viršūnių konferencija prasidėjo praėjusį savaitgalį, sprendžiant aštrias problemas. Lotynų Amerikos kraštai yra prasiskolinę iki šios dienos astronomišką sumą - amerikoniškais doleriais virš 400 milijonų. Didžiausia skolininkė yra Brazilija su \$ 110 milijonų skolos, Meksika su \$ 101 milijonų, Argentina su \$ 52 milijonais, kitos valstybės po mažiau, bet lieka ir joms pagal gyventojų skaičių neįsprendamos skolos. Brazilija jau 7 mėnesiai nebemoka net nuosimčių už tas skolas.

● **Užsienio** spaudos agentūros lyg sensaciją paskelbė, kad Maskvoje "Komsomolskya Pravda" apklausinėjusi žmones 157 miestuose ir kitose vietovėse, - jų trečdalis netiki komunistų. Tai užsienyje sukėlė nuostabą, kad tokią kritiką galėjo paskelbti komunistų laikraštis Maskvoje.

● **Pogrindyje** veikiančios nepriklausomos lenkų studentų sąjungos vadovybė neseniai paragino krašto jaunimą, ypač studentus, atsakyti duoti ištikimybės priesaiką sovietinei armijai, kurios reikalaujama įstojant į Lenkijos kariuomenę. Jau nemažai jaunimo priesaikos nedavė. Dėlto jaunuoliai buvo patraukti į teismą ir nubauti. Kylant protestų akcijai, neseniai Lenkijos valdžia sutiko, kad atsakantys į kariuomenę stoti jaunuoliai galės atlikti civilinę tarnybą, pranešė Vatikano radijas rugsėjo 19 d.

● **Čekoslovakų** kitaminių grupė pareikalavo, kad iš Čekoslovakijos būtų atitraukti Sovietinės Rusijos kariuomenės daliniai, kurie čia įžygiavo 1968 m., kai ištisa raudonoji armija okupavo Čekoslovakiją, nuslopindama "Prahos pavasario" sąjūdį.

● **Manila.** Filipinų valdžia pradėjo tyrinėti sovietų įsikišimą į Filipinus, kai susekė, kad Sovietų Sąjungai teikia ginklus komunistams sukilėliams, kurie didžiausios salos Luzon, kurioje yra ir sostinė Manila, beveik neprieinamuose rytų pajūriuose per kalnus komunistų sukilėliai rengia 600 kilometrų ilgio savo strateginę sieną, gerai užmūnotą nuo valdžios kariuomenės. Net ir Australijos solidarumo grupė remia Filipinų komunistus sukilėlius. Komunistai ten jau spėjo "išlaisvinti" Bicol provinciją, - praneša "News Weekly".

T E V I Š K Ė S A I D A I

18 Henry St. Kensington Vic. 3031. Tel. 376 7355

LEIDZIA AUSTRALIJOS LIET. KATALIKŲ FEDERACIJA

Redaktorius kun. Dr. P. Daukšys. Korespondencijas, straipsnius, skelbimus, prenumeratas siusti viršuje nurodytu adresu. Prenumeratos kaina metams \$ 25. Kituose kraštuose \$ 30. Atskiras numeris 50 c. Skelbimai už skilties vieną cm \$ 1.50. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaida. Už skelbimų turinį neatsakoma. Redakcija straipsnius ir korespondencijas taisyti savo nuožiūra.

Printed by "Tėviškės Aidai" 18 Henry St., Kensington Vic. 3031. Published by Mr. Vincas Zemašis, the President of the Lithuanian Catholic Federal Committee, 17 McMillan St. Clayton, Vic. 3169.

TEVIŠKES AIDAI

ISPĖJANTIS MĖNUO

Spalio 13 dieną sueina 70 metų nuo vieno iš nuostabiausių šio amžiaus įvykių. 1917 m. nuo gegužės 13 d. kas mėnesį iki spalio 13 d. Svč. Marija apsišreiškė trims piemenėliams Portugalijos nuosalyje Fatimoje. Rusijos bolševikų spalio didžiosios revoliucijos išvakarėse Svč. Marija atėjo įspėti žmones nuo baisios barbarybės. Nei viename pasirodyme Marija nepalietė tiek plačiai ir giliai tautų ir žmonių gyvenimo, kaip Fatimoje.

Apsireiškusi Marija pasakė, kad karas yra Dievo bausmė už nuodėmes: "Aš ateinu įspėti žmones, kad jie taisytų savo gyvenimą, kad Dievo neįžeidintų, kuris yra jau per daug įžeistas, kad kalbėtų rožančių, darytų atgailą. Jei mano prašymas bus įvykdytas - Rusija atsivers ir bus taika. Jei ne, tai Rusija paskleis visame pasaulyje savo klaidas, sukels karus ir Bažnyčios persekiojimus. Geri žmonės bus nukankinti. Šventas Tėvas daug kentės, kelios tautos bus sunaikintos. Bet galiausiai mano nekaltiausioji širdis triumfuos, pasauliui ateis taika ir gerovė".

Marija iš anksto buvo pasakiusi, kad paskutinio apsišreiškimo metu spalio 13 d. savo prašymus ir išpėjimus patvirtins dideliu stebuklu. Žinia greitai pasklido per visą Portugaliją ir spalio 13 d. į Fatimą susirinko apie 70.000 žmonių, tikinčių ir netikinčių. Vidudienį saulė staiga neteko savo spindėjimo, pradėjo suktis, šokinėdama erdvėje mėtė į visas puses raudonus, geltonus, žalius, mėlynius ir violetinius spindulius. Saulė atsiplėšė ir pradėjo kristi žemyn. Žmonės apėmė baimė, parpuolė ant kelių meldėsi ir prašė, kad Marija gelbėtų. Tas reiškinys tęsėsi 8 minutes. Įvykio niekas nemėgino paneigti.

Esant tokiam dideliame bolševizmo pavojui, Bažnyčia negalėjo tylėti ir netylėjo. Popiežius Pijus XI išleido specialią encikliką apie bedieviškąjį komunizmą, kuris siekia sunaikinti tautas. Popiežius įžvelgė, kad komunizmo idėjos greitai plinta be galo įtempta propaganda, kokios pasaulis gal būt dar niekuomet nėra matęs. Ji eina iš Maskvos ir gudriai pritaikyta įvairių tautų gyvenimo sąlygoms. Popiežius sakė: komunizmas iš esmės yra nedoras, kvietė visus tikinčiuosius prie maldos ir atgailos Kristaus žodžiais: "Šita veislė kitaip neišvaroma, kaip malda ir pasninkavimas" (Mato 17,21).

Ir šiandieną didžiausia žmonijos dallis visai nekreipia dėmesio į Dievą. Jį įžeidžia, daro nusikaltimus. Popiežius Jonas Paulius II paklaustas dėl komunizmo grėsmės, paėmė į ranką rožančių ir pasakė: "Tai yra vaistas, kuris turi būti naudojamas mūsų kovoj prieš dabartinį blogį. Kalbėkite Rožančių kasdien." Tokios maldos prašė Marija Fatimoje, kad pasaulis būtų išgelbėtas ir Rusija atsiverstų, ko mes labiausiai ir trokštame.

PD

Ar Marija apsišreiškia Jugoslavijoje

Piligrimų dvasioje tūkstančiai vyksta į Medjugorje

(Tęsinys)

Pasitaikiusios kliūtys

Kodė iki šiol Bažnyčia nepasiskė apie skelbiamus Marijos pasirodymus Medjugorje? Tokių pasirodymų patikrinimas yra vietinio vyskupo žinioje. Medjugorje parapija yra Mostaro vyskupijos ribose. Mostar vyskupas Pavao Zanic jaunosius regėtojus viešai užstojo prieš juos puolančią komunistų valdžią. Tačiau vėliau jis pasidarė nepalankus. Kaip tik tuo metu jis buvo pradėjęs savo vyskupijoje skaldyti parapijas, šimtmečiais aprūpinamas pranciškonų, jų dalis pavesdamas dieceziniam kunigams. Jis apkaltino pranciškonus, kurių pastoracinę priežiūrą yra ir Medjugorje parapija, kad jie sufabrikavo Medjugorje įvykius savo apsigynimo, pasiteisinimo ir prestižo tikslams. Savo skviestą komisiją tirti Medjugorje įvykiams jau iš anksto jis nuteikė neigiamai. Tos komisijos neigiamų išvadų Vatikanas nepriėmė. Šventojo Sosto tikėjimo doktrinos kongregacijos prefektas kardinolas Juozapas Ratzinger nurodė, kad ši komisija darė išvadą "nepadariusi tinkamų tyrimų". Vatikano įsikišimu, tolimesnis tyrimas buvo išimtas iš vietinio vyskupo žinios ir perduotas visos Jugoslavijos vyskupų konferencijai, kuri neseniai sudarė naują tyrimų komisiją.

Medjugorje vietovę aplankęs ir ištyręs arkivysk. Francic vietinio vyskupo apkaltintus pranciškonus rado, jo žodžiais, "esant atsižadančiais ir dirbančiais tik Dievo garbei". Tiesa, apkaltinimas sufabrikavimu prieštarauja faktams. Įvykių pradžioje Marijos pasirodymams netikėjo nei pranciškonai, nei parapijos klebonas kun. Jozo Zovko, OFM. Jie įsitikino tik stiprių įrodymų paveikti. Klebonas ėmė globoti regėtojus. Komunistų valdžia jį greit suėmė ir nuteisė pustrėčių metų kalėjimo. Po keliolikos mėnesių jis buvo paleistas popiežiaus prašymo dėka. Į parapiją valdžia jam neleido grįžti. Įvykių pradžioje valdžios pareigūnai sudegino parapijos pranciškonų namą. Iki šios dienos to namo neleista atstatyti.

Apsireiškimų turinys

Tų jaunuolių tvirtinimu, Apsireiškusioji sakė esanti "Palaimintoji Mergelė Marija", "Ramybės Karalienė": "Aš esu atėjusi pasakyti pasauliui, kad Dievas yra... Žmonija turi susitaikinti su Dievu ir tarp savęs". Taikai ir ramybei atrasti reikia "atsiversti", t.y. "tikėti, melstis, pasininkauti ir išpažinti nuodėmes", mažiau rūpintis medžiaginiais reikalais, bet "nuolatos ilgėtis ir trokšti Dievo", "daryti meilės ir didžiadvasiškumo gerus darbus", "priimti dieviškąją ramybę, ją gyventi ir ją skleisti".

Tuose pasirodymuose patvirtinamos tradicinės Apreiškimo tiesos: po gyvenimo žemėje laukia dangus, skaistykla ar pragaras. Iškeliamas Jėzaus išganymo reikšmė. Mišios apibūdinamos kaip "pats kilniausias įvykis visoje visatoje.

Tie įvykiai ieško atsakymo

Rašo kun. Dr. Kęstutis Trimakas

Jėzus pats dovanojasi jums laike Mišijų".

Sie laikai aptariami kaip kritiški, didelėje Šėtono įtakoje. Pespėjama apie artėjančias katastrofas - "ženklus". Pranašaujama galutinė Dievo pergalė.

Su Medjugorje apsišreikimuose skelbiamom temom susipažinę teologai tvirtina jų turinį darniai atitinkant Dievo apreiškimui ir Bažnyčios mokslui. Iki šiol šis klausimas nuodugniausiai pateikiamas dr. Mark Miravalle doktorato disertacijoj, kur detalai parodoma, kaip Medjugorje apreiškimų turinys tiksliai atitinka evangelijoms, pirmųjų Bažnyčios Tėvų bei šių laikų Bažnyčios mokslui, taipogi Bažnyčios patvirtintiems Marijos pasirodymams Liurde ir Fatimoje. Medjugorje iškeliamas kaip Liurdo ir Fatimos tęsinys. Ši disertacinė studija buvo priimta ir patvirtinta Popiežiškojo Sv. Tomo Akviničio universiteto Romoje.

Popiežiaus gairės

"Tegul jie ten vyksta, tegul ten meldžiasi, tegul ten pasninkauja ir tegul atsiverčia". Tai popiežiaus Jono Pauliaus II atsakymas, rašytas 1986 m. birželio mėn. ir pakartotas 1987 m. sausio mėn., Italijos vyskupams, prašiusiems pastoracinių gairių žmonėms, norintiems vykti į Medjugorje, Jugoslavijoje, iš kur plinta žinia apie Marijos apsišreikimus ("National Catholic Register", 1987. VI. 14).

Sie popiežiaus žodžiai nėra oficialus Bažnyčios tvirtinimas apie tų apsišreikimų tikrumą. O vis dėlto jie yra maldininkus teigiamai nuteikiančios pastoracinės gairės, savo esme krikščioniškos ir kartu tiksliai atitinkančios Medjugorje skelbiamų apreiškimų dvasią. Popiežius šiuo reikalu gerai informuotas. Jei būtų buvęs pavojus klaidai ar įtarimas apsišreikimų netikrumui, jis būtų ne teigiamai orientavęs, o perspėjęs ar net draudęs.

Gilaus liūdesio esame prislėgti, staiga mirus garbingajam Melbourno lietuvių parapijos klebonui, daugelio organizacijų Dvasios vadui, tauriam kunigui

A.A. PREL. PRANUI VASERIUI

Tesuteikia jam maloningasis Dievas amžiną užtarnautą džiaugsmą.

Mes jo praradimo paliktu skausmu dalinamės su visa lietuvių bendruomene ir Melbourno katalikų parapija. Ypatingai gili ir nuosirdi mūsų užuojauta skiriama jo konfratru kun. Dr. Pr. Daukniui, kartu su ištvėrmės ir stiprybės linkėjimais.

Užjaučiame ir suprantame tą gilų netekimo skausmą brolio Juozo Kanadoje ir Alfonso Lietuvoje, kaip ir visų jo giminių ir artimųjų.

ALB Krašto Valdyba

DIDŽIAM DAINOS MYLETOJUI

A.A. PREL. PRANUI VASERIUI

staiga mirus, nuosirdžią užuojautą reiškiamo jo broliams Juozui Kanadoje ir Alfonsui Lietuvoje su šeimomis ir visiems artimiesiems.

Nuliūdę

Melbourno Dainos Sambūrio dirigentės, choristai ir nariai

Pasaulio Lietuvių Jaunimo kongresas

VI PLJ K-TO STUDIJŲ DIENŲ
TIKSLAI

(Tęsinys)

4. Studijų dienų temos turi būti aktualios dabartiniam išeivijos lietuvių jaunimui. Nors matomai dauguma temų kartojasi per kelis PLJ kongresus, jų aktualumas ir svarba keičiasi su laiku - ypač kai vis tolstante nuo 1940 m. Nepriklausomybės netekimo, kai Lietuvos išlaisvinimo viltys su laiku pavirsta į rimtą susirūpinimą dėl išeivijos lietuvių išsilaikymo. Su pastaruoju reikalu išeivijos lietuvių jaunimas privalo susidurti ir planuoti tinkamas atspazos strategijas. Šis kongresas kaip tik sudaro tam neįtikinamą progą.

5. VI PLJ kongresas vykdamas Australijoje, kur lietuvių kolonijos nėra didelės ir greitėjančiu tempu nyksta, duoda puikią progą atstovams blaiviai atkreipti dėmesį į mažesnių lietuvių kolonijų problemas, nes jose (Australijoje, Pietų Amerikoje, Europoje) mūsų tautos išnykimo grėsmė aštriausia. Studijų dienų programoje nemaža dėmesio nukreipta ta kryptimi.

6. Šalia išeivijos lietuvių problemų stambi Studijų dienų programos dalis skirta supažindinti atstovus su dabartinės Lietuvos padėtimi, su jos gyventojais ir jų gyvenimu. Geriau pažindami Lietuvą, geriau pažinsi save, ir tiksliau suprasi kaip galima padėti mūsų broliams okupuotoje Lietuvoje.

7. Praėjus 21-iesiems metams nuo pirmojo PLJ kongreso Čikagoje 1966 m., kongresai pasiekė šokią tokią brandos ribą: laikas juos įvertinti, duoti jiems brandos atestatą - bet pirma patikrinti ar jie to užsidirbę! Tokiam įvertinimui skirta laiko per šį kongresą.

VI PLJ K-TO STUDIJŲ DIENŲ
VIETOVĖS IR DATOS

Studijų dienos tęsis 8 dienas, pasiskirsčius į dvi dalis:

Pirmadienį gruodžio 21-ąją iki trečiadienio gruodžio 23-čios Naamaroo stovyklavietėje Sydnejuje Lane Cove gražios australiškos gamtos rajone. Ši stovyklavietė priklauso Uniting Church ir įrengta rimtoms stovykloms bei konferencijoms. Kongresantai apsistos kabinose po keturis į kambarį. Nors vieta ribota, susirinkimų sa-

Rašo Dr. Antanas Stepanas

lė galės priimti ne vieną žiūrą - klausytoją.

Šeštadienį gruodžio 26-ąją iki ketvirtadienio gruodžio 31-ąją: John XXIII College Australian National University studentų bendrabutyje, Canberroje. Tai katalikų universitetinis bendrabutis, apsuptas gražiai sutvarkytu universiteto parku, netoli Canberros ežero, Lake Burley Griffin. Kiekvienas atstovas turės savo atskirą kambarį. Paskaitoms ir diskusijoms erdvi salė ir eilė tinkamų kambarių, nors vasaros metu diskusijų būreliai visai galimai atliks savo darbus

lauke, Australijos gamtoje.

Kūčias ir Kalėdas atstovai praleis besivečiuojant pas Sydnejuje lietuvius. Bendras Kūčias, prie kurių ruošos prisidės patys atstovai, seks laisva diena Kalėdoms, "atsidūsimas" prieš tęsiant Studijų dienų darbus Canberroje. O po Canberros atstovai keliauja į Adelaidę sutikti Naujus Metus ir išjungti į Kongreso stovyklą, kur prisidės Kongreso dalyviai - jaunimas, kurie Studijų dienų metu savaip praleis laiką (užsieniečiai galės lankyti savo gimines arba keliauti po Australiją).

Cia verta paminėti, kad iš Kongreso atstovų, kaip ir per praėjusius kongresus, tikimasi nemažai darbo ir pasišventimo Kongreso reikalams. Pramogauti jiems bus progų - bet ne per daug, jeigu jie rimtai žada įprasminti jų kraštų lietuvių pasitikėjimą ir viltis juos išrenkant Kongreso atstovais.

(Bus daugiau)

SAUGUMIEČIAI TERORIZUOJA NEKALTUS LIETUVIUS

Užsienio laikraščiai skelbia atvirą laišką, kurį penki lietuviai: Nijolė Sadūnaitė, Robertas Grigas, kunigas Rokas Puzonas, Algirdas Masilionis ir Vytautas Bogušis rugsėjo 1 dieną pasiuntė Sovietų Sąjungos generaliniam prokurorui.

Laiško nuorašai buvo pasiųsti Lietuvos vyskupams ir Vyskupijų valdytojams. Laiške yra detalai aprašoma, kaip rugpjūčio 28-30 dienomis milicininkai ir saugumiečiai pačiu grubiausiu būdu mėgino susidoroti su trimis nieku nenusikaltusiais piliečiais: Nijole Sadūnaitė, Robertu Grigu ir kunigu Roku Puzonu, praneša Vatikano radijas.

o o o

Kelionė į anapus geležinės uždangos

(Tęsinys)

Viešbuty Lietuva

Bėdos su kambariais, Vincas ir R. susimokėję už pavienius kambarius, bet pavieniai kambariai visi užimti, išskyrus vieną, kuris paskirtas poniam F. Ginčai nepadeda, jie negali pastatyti porą naujų kambarių taip greitai. Ir taip - Vincas ir aš vėl viename kambaryje.

Kapinėse prie mažo miestelio

Kapinės kaip parkas. Tarp medžių žalumos gelių spalvos viena už kitą ryškesnės. Gretos paminklai, kai kurie galbūt šimtmečių senumo, bet dauguma žvilga naujumu, brangūs, kažkaip išdidūs savo niūrumu. Gabalai žvilgančio granito stovėti amžinai.

Masinis kapas žuvusiems raudonarmiečiams. Milžiniškas paminklas prie kelio, žvilganti siena kitam gale su pavardėmis žuvusių. 90 pavardžių, bet žmonės nevisi tiki. Gal būt, bet gali būti tik pavardės - bent kieno. Niekas tikrai nežino kiek jų iš tikrųjų turėtų būti (jie žuvo 1941 m.). Tikrumoj, niekas nežino net kur tas tikras originalus kapas yra. Ant sienos kita eilė pavardžių, tai žuvusių ko-

vojant su partizanais. Nepilnai dvi dešimt jų, bet rodo, kad kovos būta aršios. Nėra kapų žuvusių partizanų, nėra sienų iškaltų jų vardais ateities kartų prisiminimui.

Tarp savųjų

Mane stebina jų tikėjimas propaganda. Gal būt tiek metų bombarduojami ja ir negirdėdami nieko kito pripranta prie jos. Dėl visų bėdų krašte kaltė yra suverčiama amerikiečiams ir jų sąjungininkams, niekad jų sistema kuo nors kalta. Dabar varžtai atleidžiami truputi, gaujos turistų gal būt įskiepia kitas nuomones, pašo kitokius paveikslus. Man atrodo tas apstulbina juos, gal būt įneša abejonių ir jų galvojimą, bet jie girdi tiek daug dalykų, kurių jų protas nenori priimti, per sunku suprasti. Daug lengviau priimti tai, kas buvo kalta ir jų galvas tiek daug metų.

Viešbutyje

Vargšė mūsų vadovė, ji niekad negali nieko suorganizuoti, mes amžinai keičiam savo planus, ji niekad nežino ką daryti. Važiuojam į Kauną - nevažiuojam į Kauną. Jei važiuojam į Kauną, kiek važiuotų? Kartais du, kartais trys. Ši rytą būtų keturi, bet du yra

Klaipėdoj, grįš tik šią naktį, gal būt bus pakeitę savo nuomones. Kelionės kaina \$ 120, daugiau keliauti - pigiau būtų, bet...

Į šv. Petro ir Povilo bažnyčią tik vadovė ir aš. Prieš tris metus buvo tik vadovė ir mano žmona. Bažnyčią tikrai verta aplankyti. Sakoma joje yra 2.000 figūrų iškalta sienose ir lubose. Be aukso, be žvilgesio, viskas balta, išskyrus kristalines žvakides, kurios žvilga brangakmeniais elektros šviesoje. Bažnyčia atrodo lyg nevisiška baigta. Kairioji pusė labai išpuošta, bet kada tas puošnumas pasiekia didįjį altorių, figūros pradeda retėti ir pats altorius atrodo tuščias, paprastai būna labiausiai išpuošta vieta bažnyčioje. Dešinioji pusė beveik nuoga, palyginus su kairiąja. Vadovė sako, kada kunigaikštis Pacas mirė, pinigai išsibaigė ir puošimas nebuvo baigtas.

Man apsigylimas - filmuoti viduje negalima. Aš norėjau daugumą tų figūrų išrašyti į juostelę. Ką darysi. Pasitenkinu tik kartas nuo karto vogtinai pagauti šį tą.

Po pietų į Trakus. Viešnagės laikas baigiasi ir kuo greičiau aš atliksiu ką aš noriu, - tuo bus gerai.

Dienos metu mašinoms per miestelį važiuoti negalima, išskyrus vietiniams, tiekimo mašinoms ir turistiniams autobusams. Mes turim apvažiuoti miestelį aplinkiniais keliais, palikti mašiną ir eiti pėsčiomis į pilį.

Daug padaryta nuo to laiko kai čia lankiausi prieš tris metus. Bet dar daug darbo likę, kol viskas bus užbaigta.

Viduje pasikeitimų beveik nėra, gal kai kurie išstatymai perkelti iš vienos vietos į kitą. Čia nematyti užrašų, kad filmuoti negalima, bet kažkaip nesijaučiu labai laisvas. Nė vienos grupės nematyti, kuri atrodytų atvykusi iš Vakarų, niekur negirdėti angliškos kalbos ir aš jaučiuosi labai pastebimas. Sunaudoju truputį juostelės, bet nepakankamai, jaučiuosi lyg daryčiau kažką nusikalstamo. Jaučiuosi daug laisviau lauke. Čia nėra tų senųjų sėdinčių kiekviena-me kampe ir rodos sekančių kiekvieną žingsnį.

S.A.

(Bus daugiau)

MELBOURNO "AUŠROS" TEATRAS SUKLESTĖJIMO KELIJE

Teatras visada lietuvių kultūriname gyvenime, greta laikraščio ir knygos, yra turėjęs ypatingą reikšmę. Jis atlieka svarbų vaidmenį ir išeivijoje, keldamas lietuvių kultūrą, ugdydamas tautinę ir visuomeninę sąmonę, meninius išeivijų sugebėjimus.

Čia noriu pateikti faktinės medžiagos apie Melbourne "Aušros" teatro užsimojimą pastatyti G. Marekaitės 1980 m. parašytą dviejų dalių, šešių paveikslų baladę - "Eglės Namai". Tema šio veikalio yra apie buvusius ir esančius.

Naujas spektaklis gal atneš savotišką teatro atsinaujinimą, stumtelės iš įprastinės kūrybinės manieros į naujus atradimus.

Kalbant apie atradimus, tai ne vien veikalas naujai atrastas, bet ir dauguma aktorių, kurie repetuoja. Ju keleri iš jaunimo eilė: Rasa, Astrida, Eugenijus. Gal dar daugiau tai grupei galima būtų priskirti. Visi jie tikrai su nema-

tyta perspektyva savo roles išgyvena.

Aplankiau šį mėnesį vieną iš jų repeticijų. Neabejotina, kad iškyla daug atsakingų repertuarinių problemų, kurias tenka spręsti režisieri Viltai Kružienei su liepsnojančiu pasisekimo troškimu. Tai veržimosi ir tobulėjimo periodas.

Lengva pastebėti, kad mūsų žmonės yra ne vien aktyvūs kultūrinio vertybių vartotojai, bet ir patys reikiiasi meninėje veikloje. Antai, kiek dalyvauja mūsų choruose, tautiniuose šokiuose ir kituose daliniuose. Bet mūsų Krašto valdybos narei kultūriniais reikalais Aldona Butkutei teko daug atkaklaus užsispyrimo, kad Melbourne scenoje vėl galėtume išvysti naują spektaklį. Net pati sutiko sau rolę prisiimti.

Bet koks bandymas duoti man dabar visa apimantį šio sudėtingo, sentimentalus veikalą paveikslą būtų pernelyg pretenzingas išsi-

šokimas. Manau, kad publikos susidomėjimas šituo nauju "Aušros" teatro pastatymu bus ir taip didelis. Jame sukurti monumentalūs, nekasdieniški, esminiai egzistencijos klausimai.

Ne romantinės iliuzijos vertė privertė maistauti neramų, jauną jūrininką Povilą (A. Gabas), o gilus įsitikinimas savo tiesa.

Veiksmas vyksta Lietuvoje mūsų dienomis. Įskaitant kalbančią papūgą - Markizę, veikale yra 13 veikėjų. Senolė Karolina ir miško brolis Bernardas kalba ir pasirodo dvasiniu pavidalu. Tas suteikia veikalui gilumą, o ne tik išorinį žvangesį.

"Aušros" teatrui spektaklį "Eglės Namai" pastatys lapkričio 15 d. ir manau, kad norės jį pamatyti visi Melbourne ir apylinkių lietuviai. Tikiu, kad ši teatralų grupė susilauks daug paskatinimo iš publikos, kad ateityje jie panorėtų dar plačiau išsiskleisti.

Alisa Baltrukonienė

Žydų ir sovietų organų santykiai vienaip ar kitaip liečia lietuvius. Bet daugumos žydų ir sovietinių organų bendrystė visada vytaisi pagal naudingumo principą: abipusišku išnaudojimu, kuris kitoms tautinėms mažumoms dažnai yra nuostolingas.

Bolševikinė revoliucija Rusijos žydams sudarė sąlygas atsiskaityti su caristiniais priešais, kurių sunaikinimu rūpinosi ir bolševikai. Tokiu būdu žydai ir bolševikai jau pradžioje vienas kitam buvo naudingi. Iš Amerikos būriais žydai grįžo į bolševikinę Rusiją ir jie ten valdžios sistemoje sudarė daugumą.

Daugelis žydų negalėjo prisitaikyti prie bolševikinės sistemos, kuri neleido jiems laisvai ir savarankiškai verstis prekyba, nepripažino privačios nuosavybės, o taip pat netoleravo religijos. Sionistai rūpinosi Izraelio atstatymu, todėl jie nebuvo ištikimi bendradarbiai komunistams, o vėliau net pasidarė jų priešai.

Slavų tautose antisemitizmas išsilaikė ir revoliucijos sulyginimuose. Net patiems bolševikams žydai atrodė kapitalistiniais prekybininkais, juodosios rinkos puoselėtojais ir įtakingais sovietinėje valdžioje. Stalinas bandė žydus surinkti į vieną vietovę, ir tarsi norėdamas sionistus pralenkti, iškūrė rytinėje Sibiro pusėje žydams Birobidžan valstybėlę. Bet iš geresnių Rusijos sąlygų žydai savanoriškai nesikėlė gyventi į Sibirą. Kadangi žydai jau buvo gerai įsitaisę sovietiniuose organuose, tai Stalinas nesiėmė kraštutinių priemonių juos apgyvendinti Birobidžane.

Stalino ir Hitlerio bičiulystė apvylė tik komunistus ir užsienyje gyvenančius žydus. Todėl Lietuvos žydai džiaugėsi Raudonosios armijos išlaisvinti ir nemažas skaičius žydų padėjo bolševikams likviduoti Lietuvoje liaudies priešus, užsitarnaudami šiltesnes vietas bolševikinėje sistemoje. Bolševikai jais labiau pasitikėjo negu lietuviais nacionalistais. Be to žydai Lietuvoje buvo daugiau rusiški arba lenkiški negu lietuviški ir todėl jiems mažiau buvo sunkumų bendradarbiauti su Lietuvos okupantu.

Karo metu Stalinas nesistengė pasirodyti žydų gelbėtoju, bet daugiau ar mažiau leido jiems pasitraukti nuo nacių persekiojimų į Sov. Sąjungą, kur jie buvo įjungiami į kariuomenę ar partizanus ir karo pramonę.

Stalinas buvo patenkintas žydų pastangomis sunaikinti nacius ir karo kriminalistus. Be to jie padėjo jam susitvarkyti ir sudaryti komunistines valdžias Pabaltijo ir Rytų Europos valstybėse. Todėl Stalinas 1948 m. rėmė Izraelio įkūrimą ir pripažinimą. Bet kai vėliau Izraelio diplomatai Golda Meir lankėsi Maskvoje ir žydų bendruomenę ją stebėtinai iškilmingai sutiko, parodydami iki šiol nematytą ištikimybę Izraeliui, Stalinas supyko ir apkaltino žydus neištikimybėje motinai Rusijai ir pradėjo atvirą antižydiškumą Sovietų Sąjungoje.

Prieš pat savo mirtį Stalinas pasidarė dar labiau antižydiškas ir apkaltino Kremliaus žydus daktarus kėsinimais nužudyti Raud. armijos vadus. Stalino įpėdiniai nesirūpino santykiu pagerinimu, tikėdami žydų asimiliacija, nes jie

Žydų ir sovietų santykių apžvalga

Rašo Vyt. Pagirys

labiau už kitus buvo įsijungę į sovietinę santvarką, dirbo slaptose žvalgyboje agentais, atominiuose tyrinėjimuose, universitetų profesūroje, Raud. armijoje politrukais, policijoje komisarais ir visoje kitose profesijose.

Laiko tekmėje, galbūt naudingumui baigiantis, įvyko žydų ir sovietų skyrybos. Sovietai rėmė Egiptą ir kitas arabų valstybes, o Amerika labai rūpestingai ir dosniai globojo Izraelį, kuris sustiprėjęs nusprendė išplėsti savo valstybės sienas. Per šešias dienas Izraelis savo planus įvykdė. Sovietai

tų Sąjunga pasijuto pažeminta arabų akyse ir nutraukė diplomatinį ryšius su Izraeliu ir tos skyrybos ir dabar tebesitęsia.

Žydai supranta, kad Izraelis be didesnio žydų prieauglio negalės išsilaikyti, o jei jie išvietintų semitus arabus ir palestiniečius, tai jis tikrai taptų nacišku. Prieš dešimtį metų UNO priėmė rezoliuciją, kad Izraelis pasidarė rasistinis, nes žiauriai elgiasi su semitais arabais ir palestiniečiais. Susirūpinę sionistai ieško būdų iš Sovietų Są-

jungos kuo daugiau žydų išlaisvinti ir atgabenti į Izraelį.

Neseniai spaudoje buvo pranešimų, kad sionistai sutarė su sovietiniais organais, jog žydų transportai vyks per Rumuniją tiesiog į Izraelį, kad pakelėse žydai neišbėgiotų. Sovietiniai faraonai be abejo veltui žydus neišleidinės. Dėlto sakoma, žydų vadai jiems pažadėjo įtaigoti Amerikos valdžią, kad ši atšauktų prekybos kredito apribojimus. Galbūt ten buvo ir kitokių pažadų, kurie dar neskelbiami. Bet jau vis daugiau paaiškėja, jog į naudingus mainus įeina ir "karo kriminalistų" ieškojimų biznis, nes kaip sakoma: ranka ranką mazgoja ir abi baltos.

Jugoslavija šiais laikais

Jugoslavija yra 23 milijonų gyventojų kraštas. Manoma, kad šiais laikais komunistinės sistemos "rojuje" 60 procentų žmonių yra labai neturinti ir pagrindinis jų maistas duona, kurios nevisada gauna pakankamai. Kiekvieną rytą, penktą valandą, prie duonos kepyklų - parduotuvių pradeda rinktis pirkėjai. Šeštą valandą duoną pradeda parduoti, tačiau visiem neužtenka tos, pusiau baltos, vadinamos "žmonių" duona, kurios kilogramas kainuoja 190 dinarų. Taigi kamštis prie duonos parduotuvių kas rytą būna tokia baisi, kad seneniai pietinės Jugoslavijos mieste Prilepe du žmonės buvo rimtai sužeisti spūsties metu.

Ekonominė padėtis Jugoslavijoje labai bloga, taigi valdžia pavarškė taip, kad baltos duonos kilogramui kainuojant 500 dinarų, "žmonių" duonos kilogramas kainuoja tik 190 dinarų. Pasaulinės žinių agentūros valiutos santykį apskaičiuoja sekančiai: 500 dinarų tolygu 70 centų amer., o 190 dinarų - 30 amer. centų. Tačiau mes žinome, kad dinarai kaip ir rubliai, bei kitų komunistų valdomų kraštų pinigai yra beverčiai, skaičiuojant vakariečių valiutos verte.

Manoma, kad keturi milijonai gyventojų gyvena tik "žmonių" duona, neturėdami nė vieno atliekamo dinaro, kad pagerintų dietą.

Mokslas vaikams nemokamas, bet prasidedant naujiems mokslo metams rugsėjo mėn. tėvai būna labai susirūpinę iš kur paimti 800.000 dinarų (maždaug 100 amer. dol.), kad nupirktų vaikams reikalingas knygas, sąsiuvinius, pieštukus bei kitokius reikmenis.

Pabaigoj rugpjūčio mėn. visos kainos pakilo 100-tu procentų, nes liepos mėn. infliacija pasiekė 100-tu procentu proporciją.

Net ir oficialūs valdžios laikraščiai straipsniais pradeda klausti, kaip ilgai žmonės kentės tokią netoleruotiną situaciją. Viename laikraštyje sakoma, kad žieminių apsiaustu kaina pakilo 300 procentu. Vieno mėnesio darbininko uždarbis pajėgtų nupirkti tikrai žieminio apsiausto rankovę. Vienas dienos uždarbis nupirktų tik vieną sagą.

Visuose laikraščiuose atsirado tendencija ginti į skurdą įstumtus gyventojus ir kritikuoti krašto privilegijuotą klasę, kuri gauna nemokamas atostogas ir iš nepaprastai aukštų algų gali užsimokėti ištaigingą pragyvenimą jiems rezervuotuose viešbučiuose ir vilose.

Infliacija pasiekė 160 procentu pabaigoj šių metų. Valstybės išdo

istaiga planuoja dar šįmet išspausdinti popierinius banknotus su skaitlinėmis: 10.000, 20.000 ir 50.000. Išdo įstaigos direktorius skundėsi, kad naujų banknotų spausdinimui jam teko priimti 500 naujų tarnautojų. Iki šiol su aukščiausiu skaičium popierinis dinaras buvo - 5.000.

Jugoslavijos užsienio skola yra maždaug 20 bilijonų dolerių amer. Keli ministeriai pareikalavo ministerio pirmininko Branko Mikulič atsistatydinimo.

Nežiūrint to, kad Tito buvo diktatorius pilna to žodžio prasme, žmonės ilgisi jo valdymo laikų ir norėtų stipraus vado šiais laikais. Tačiau dabartinė padėtis iš dalies yra paties Tito sudaryta. Savo valdymo pabaigoj jis paliko tarsi testamentą - konstituciją, kuri neleidžia iškilti vienam vadui, nes kraštas turi būti valdomas grupės individų. Ekonominė sistema yra taip pat Tito įkurta. Laikraščiuose yra kalbama apie krizę "neegzistuojančio autoriteto", nežiūrint to, kad yra prezidentūra iš devynių asmenų. Konstitucijos potvarkiai neleidžia nė vienam ne tik kad iškilti, bet neįmanoma nė pradėti įvairytis dėl vado titulo.

Tito mirė 1980 m. gegužės mėn. Šįmet švęs 50 m. Tito jubiliejų. Tačiau krašte nesijaučia besitartinčios šventės pakilios nuotaikos. Vakariečių ir jugoslavų politiniai komentatoriai teigia, kad Jugoslavijos gyventojai yra prislėgti žinojimo, jog jų laukia dar sunkesnė ateitis. Šiais laikais jugos-

lavus kamuoja: infliacija, skola užsienio kraštams, smukimas industrijoj, nukritęs gyvenimo lygis, streikai, blogas derlius ir aršūs etnikų susirėmimai.

Žurnalistai apklausinėję gyventojus teigia, kad žmonės norėtų vieno vado, kuriam būtų duotas keturių metų mandatas. Jie taip pat sako, kad besikalbant su žmonėmis jaučiasi jų stiprus susirūpinimas krašto ateitimi.

Akivaizdoje visų šių faktų atrodytų, kad Jugoslavijoje užtektų šiek tiek atleisti komunistinės sistemos varžtus, duoti daugiau laisvės ekonominėje srityje ir padėtis savaime pradėtų eiti geryn. Tačiau, deja, tie, kurie yra valdžioje, taigi aukšto rango komunistai, nenorėtų atsisakyti liuksusinio gyvenimo, kuriuo jie gyvena, palyginus su bendra jugoslavų padėtimi. Jiems nerūpi krašto gerovė. Prie Tito buvo du asmenys: Milovan Djilas ir Alexander Ranković, kurie norėjo įvesti liberalizmą, bet pats Tito juos "sutvarkė". Trečiasis, Edvard Kardelj, irgi norėjo laisvinti komunistinius varžtus. Jis net buvo numatytas Tito įpėdiniu, bet mirė.

Devyni prezidentūros asmenys, komunistinėmis doktrinomis užsidengę ausis negirdėjo nė menkiausio bilesio, kai 800 darbininkų streikavo: padangų fabrike Borovo mieste, Kroatijoje, baldų fabrike Krusevač mieste, Serbijoj ir drabužių siuvykloje Slavonks Brod mieste, Kroatijoje.

Agnė Lukšytė

NIJOLĖ SADŪNAITĖ EUROPOS ATSTOVŲ GRUPĖJE

Užsienio spaudos agentūros pranešė apie neseniai įsisteigusios Centro ir Rytų Europos tautų atstovų grupės "Pro Cooperatione" - Už bendradarbiavimą - paskelbtą deklaraciją, kurioje pasisakoma už nepriklausomybę, demokratiją ir draugystę tikroje taikoje, atmetant bet kokią neapykantą ir konfrontaciją tautų tarpe.

Trys deklaracijos signatarai gyvena komunistų valdomuose kraštuose: Čekoslovakijoje - dramaturgas Vaclav Havel ir filosofas Vaclav Benda ir Lietuvoje - Nijolė Sadūnaitė. Likusieji devyni yra išeiviai: du lenkai, du čekai, bulgaras, latvis, rumunas kunigas Calciu, lietuvis Algis Klimaitis ir ukrainietis.

Grupės "Pro Cooperatione" na-

riai deklaracijoje pažymi, kad nenori kovoti su jokia valstybe ar tauta, bet tik su totalizmu, priešpaua ir žmogaus pažeminimu. Deklaracijos autoriai laiko parlamentinę Vakarų demokratiją geriausiu pavyzdžiu komunistų valdomai Rytų Europai ir tvirtai pasisako už žmogaus teises, socialinį teisingumą ir tarptautiškumą kelyje į nepriklausomybę, draugišką, taikią, laisvą ir demokratišnę Europos šalių bendruomenę.

Yra atmetamas žmogų pažeminantis totalizmas ir priešpaua, Rytų Europos tautos kviečiamos pamiršti praeities nesantaikas ir ugdyti savitarpio solidarumą bendroje kovoje už laisvę ir demokratiją.

LRTV

Dainuoja Violeta

Jau prasidėjo paskutinis šių metų ketvirtis. Kartu su juo praręto VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas, prasidėjęs Sydneyje gruodžio pabaigoje. Kongreso ruošai intensyvėjant, Organizacinis komitetas iš Didžiosios Britanijos išsikvietė dainininkę Violetą Rakauskaitę - Štromienę koncertuoti Australijos lietuviams.

Violeta Rakauskaitė - Štromienė yra jaunosios kartos lietuvaite, muzikos studijas pradėjusi savo gimtajame mieste Kaune gerokai po karo pabaigos, jas tęsė vėliau Vilniuje. Jos muzikiniai ir sceniniai gabumai neliko nepastebėti, ir dar Vilniaus universitete studijuodama vokiečių kalbą, ji pradėjo dainuoti per Lietuvos televiziją ir radiją. Jaunajai dainininkei sekėsi ir ji pradėjo reguliariai koncertuoti ne tik Lietuvoje, bet ir Rusijoje, Lenkijoje, Čekoslovakijoje ir Rytų Vokietijoje. Su kameriniu Lietuvos filharmonijos orkestru ji išleido savo dainų plokštėlę.

1975 m. Violetai pavyko iš Lietuvos persikelti į Vakarų Vokietiją. Čia ji buvo pakviesta dainuoti Lietuvių studijų dieną savaitėje,

kur susipažino su anksčiau iš Lietuvos pasitraukusiu Aleksandru Štrotu ir už jo ištėkėjusi apsigyveno Didžiojoje Britanijoje.

Vakaruose gyvendama Violeta koncertavo Vokietijoje, Anglijoje, Jungtinėse Amerikos Valstybėse, Belgijoje, Italijoje ir Prancūzijoje. Prieš atvažiuodama į Australiją, šių metų gegužės mėnesį ji koncertavo Toronto mieste Kanados lietuviams. Violeta dainuoja daugiausia pramoginio stiliaus dainas, bet jos repertuare tarp lietuvių kompozitorių dainų girdėsime ir plačiai žinomas populiarias dainas, kaip Ofenbacho Barkarole, Wolfgang Hoferio Aleliuja ir Frederich Loewe "My Fair Lady" ištraukas.

Pirmasis Violetos koncertas Australijoje įvyks Canberros Lietuvių namuose, penktadienį, spalio 9 d. 8 val. Po to sekmadienį, spalio 11 d. 3 val. ji pasirodys Sydneyaus Lietuvių klube. Sekmadienį, spalio 18 d. dainuos Adelaidės lietuviams, Adelaidės Lietuvių namuose. Paskutinis koncertas įvyks sekmadienį, spalio 25 d., Melbourne Lietuvių namuose 2.30 val.

VI PLJK Org. Komitetas

MIKALOJUS PRESNIAKOVAS

Jau ilgokai sirguliuo mūsų Mikalojus Morningtone, prispaustas negailestingos leukemijos. Prieš savaitę atvykęs mūsų kunigas jam suteikė visus Ligonų sakramentus, Popiežiaus palaiminimą, jautėsi nušvitęs, bet rugsėjo 28 d. amžinai užmerkė akis.

Laidotuvių šv. Mišios buvo aukojamos St. Macartan bažnyčioje Morningtone, skaitymus atliko Antanas Bakaitis, Mišioms čia asistavo Vincas Stagis. Iš Melbourne atvykęs LKV Ramovės dalinys prie altoriaus buvo su vėliava ir nešė Garbės sargybą, o visi giedojame skambias lietuviškas giesmes. Kun. Dr. Pr. Dauknyš pamaldoms baigiantis tarė sustiprinimo žodį ir palydėjome į Morningtono kapines. Karstui leidžiantis giedojome Marija, Marija ir Lietuvos himną.

Mikalojus Presniakovas Lietuvos kariuomenėje tarnavo Ryšių batalione Sančiuose. Ten žaidė Šaulių Kovo komandoje futbolą. Buvo gabus mechanikoj, tai valdžia jį buvo išsiuntusi į Švediją. Grįžo į Lietuvą jau kvalifikuotas auto mechanikas.

Atvykęs į Australiją su šeima įsikūrė Morningtone. Savo specialybėje dirbo didelėje firmoje, su žmona išaugino dvi dukteris: Ire-

1914. VI. 13 + 1987. IX. 28

ną ir Sigutę - Veroniką, kurios jau ištėkėjusios.

Laidojant už jo vėlę šv. Mišias užrašė O. J. Bratiškai, J. T. Kesminai, L. Padgurskis, A. J. Skimbirskai, E. V. Stagiai, J. Šverbas.

Išsėkis, mielas Mikalojau, Viešpaties Ramybėje. PD

VIRSTA PASTOGĖ

Geriausias būdas paremti bendruomenės laikraštį tai atsilankyti į -

"MŪSŲ PASTOGĖS" BALIŲ

lapkričio 14 d., šeštadienį, 7 v. v.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Gros jaunimo orkestras "Dabar".

Skani vakarienė

Stalus iš anksto užsisakyti pas sekretorę Fridą Savickienę, tel. 311 5665 ir p. Kuncienę, tel. 857 5854.

Įėjimas \$ 15.

ALB Melbourne Apylinkės Valdyba

A. A. LIUDA JOKUBAUSKIENĖ

Po sunkios ir ilgos ligos Geelonge mirė rugsėjo 16 d. Liuda Jokubauskienė. Liuda gimus 1909 m. balandžio 18 d. Rokiškyje Pliumų šeimoje. Augo su Liuda kartu du broliai ir viena sesuo. Liuda buvo baigusi gimnaziją ir buhalterijos kursų. Dirbo ji kaip buhalterė. Karo metu pasitraukė į Vokietiją ir vėliau emigravo į Australiją. Kurį laiką gyveno Freemantle, o vėliau Geelonge. Apsivedus su Aleksu Jokubausku augino sūnų Arūną ir Gintą.

Liuda mėgo dainą. Geelonge ji dainavo chore. Ji priklausė Geelonge Moterų Draugijai ir nuosirdžiai rėmė Bendruomenę ir kitas organizacijas. Mėgo spaudą ir nuolat ją rėmė. Ir ligoje jau būdama pareiškė, kad nori ji padėti Tėviškės Aidams įsigyti naujas mašinas. Jos noras buvo įvykdytas laidotuvių metu.

Laidotuvės vyko šeštadienį, rugsėjo 19 d. šv. Jono bažnytelė pilnutėlė žmonių. Prie Liudos karsto garbės sargyboje moterys tautiniais rūbais. Mišias atnašavo prel. Pr. Vaseris. Skaitymus atliko VI. Stuikevičius, o aukas atnešė abu velionės sūnūs - Arūnas ir Gintautas. Po Mišių atsiveikinimo žodį tarė Geelonge Apyl. pirmininkas O. Schrederis ir choro vardu - P. Čerakavičienė. Palydėta su velionės mėgstama tautos giesme Lietuva brangi. East Geelong kapinėse nusileido jos karstas su giesme Marija, Marija. Užbėrė sauja žemės ant jos karsto vyras Aleksas, sūnūs Arūnas ir Gintas, o jų šeimos bei anūakai numetė ant karsto po gėlytę.

Amžiną jai atsilį!

RELIGINIAME GYVENIME

= Vakarų Vokietijoje Koenigs-teime šiomis dienomis įvykęs tarptautinės organizacijos "Kirche in Not" - Vargo Bažnyčios - kongresas paragino sovietinę valdžią pilnai užtikrinti religinę ir sąžinės laisvę Sovietų Sąjungoje. Keturi šimtai kongreso dalyvių iš įvairių pasaulio kraštų apžvelgė religinę padėtį Sovietuose, kuri tebėra ir šiandien labai sunki ir krikščionims tebegalioja priešiški įstatymai.

= Kevelaer Dievo Motinos šventovėje netoli nuo Miunsterio Vakarų Vokietijoje rugsėjo 11 d. prasidėjo dešimtas tarptautinis Mariologinis kongresas, dalyvauja 280 teologų ir mokslo apie Mariją specialistų iš viso pasaulio, 50 vyskupų, keli kardinolai iš pačios Vokietijos, Krokuvos, Berlyno, Zagrebo ir Romos.

= Kinijoje šiemet pirmą kartą po kultūrinės revoliucijos kunigystės šventimus gavo šeši jauni seminaristai. Jie baigė 1952 m. naujai atidarytą kunigų seminariją Sešan mieste netoli Sanchajaus. Kartu su 6 jaunais seminaristais šventimus gavo ir du vyresnio amžiaus vyrai, kurie prieš 30 metų turėjo savo studijas nutraukti. Po naujo atidarymo 1982 m. Sešan kunigų seminariją baigė ir kunigystės šventimus gavo iš viso 17 auklėtinų. Teologijos mokslus šiuo metu tęsia 108 auklėtiniai, o šiems naujiems mokslo metams atėjo 30 nauji kandidatai.

= Airijos Bažnyčių ekumeninė delegacija, grįžusi po dvisavaitinio apsilankymo Sovietų Sąjungoje apgailestauja, kad ten nesiliauja tikinčiųjų diskriminacija. Krikščionys Lietuvoje ypatingai vis dar spaudžiami. Sąžinės laisvė, tęsė airių vyskupas, yra varžoma, ir pokalbiuose su tikinčiaisiais reikėjo atkreipti dėmesį į tai, ką jie buvo priversti nutylėti ir nepasakyti, kad valdžia juos nenubaustytų, kai visą laiką juos lydėjo sovietiniai "angelai sargai".

= Pietų Korėjoje pastoviai auga katalikų skaičius. Pagal naujausius statistinius duomenis, 1985 - 86 m. laikotarpyje katalikų skaičius ten padidėjo 8 procentais, žymiai pakilo kunigų, vyrų bei seserų vienuolių skaičius. Dvasiniai pašaukimai paaugo daugiau negu dvylika procentų.

DĖMESIO ! DĖMESIO ! DĖMESIO !

PABALTIEČIŲ BALIUS

Spalio 17 d., šeštadienį, 7.30 v.v.

MELBOURNO LIETUVIŲ NAMUOSE

Skani vakarienė, geras orkestras "Lembasts" ir įdomi loterija, kur svarbus prizas - Vakarienė ir šampanas Toorak restorane dviems.

Įėjimas \$ 22 vienam asmeniui.

Stalų skaičius ribotas - dabar užsisakykite pas F. Savickienę, telef. 311 5665.

Laukiame visų: jaunų ir vyresnių maloniam pasilinksminimui.

Pabaltiečių Taryba Viktorijoje

I Š M Ū S Ū P A R A P I J Ū

MELBOURNAS

Juzė Vaičaitienė, 79 m. amžiaus, staiga širdimi mirė namuose spalio 2 d. Rožančius Tobin koplyčioje Malvern X. 7 vakare 7.30 val. Laidotuvių Mišios ketvirtadienį 10 val. šv. Jono bažnyčioje ir palydima į New Cheltenham kapines.

Marija Grigalienė Prince Henry ligoninėje 2 West. Jai suteikti Sakramentai.

A.A. Janinos Sikorskienės mirties II metinėse šv. Mišias užprašė Stasys Sikorskis.

"Mūsų Pastogės" balius Melbourne Lietuvos namuose dėl Prelato mirties gedulo nukeltas į lapkričio 14 d.

A.A. Bronės Padgurskienės atminimui šv. Mišias užprašė Gyvo-

jo Rožančiaus Brolija spalio 10 d. 5 val. vak. Lietuvos namų Lietuvos Kankinių koplyčioje.

Geelonge lietuviškos pamaldos spalio 18 d. šv. Jono bažnyčioje 9.30 val.

TEVIŠKĖS AIDŲ prenumeratas Melbourne prieš ir po lietuviškų pamaldų priima Parapijos kiosko vedėjas F. Sodaitis. Jam galima įteikti skelbimus, pranešimus, užuojautas, padėkas ir per jį apsimokėti.

● Bonna. "Die Welt" dienraštis pranešė X. 1, kad Maskvoje po Vakarų Vokietijos ambasada sovietai prakasė tunelį, kai Vokietijos valdžia pasiskundė, sovietai atsakė, kad tas tunelis jiems reikalingas "tiekimui".

SPALIO MĖNESĮ VAJUS TEVIŠKĖS AIDAMS

Padėkime įsigyti naujas spausdinimo technologijos priemonės - kompiuterius, nes nuo Naujų Metų laikraštis jau bus spausdinamas ofsetu. ALK Federacijos įgaliotiniams išsiuntinėti aukų lapai. Kur nėra įgaliotinių, aukas siūsti tiesiog Tėviškės Aidų Redakcijai. Padėkime vieni kitiems, kad šis vėjus būtų sėkmingas, kad mėnesio pabaigoje galėtume įsigyti tas priemones ir iki Naujų Metų išmokyti jomis naudotis. Reikia virš \$ 20.000.

ALK Federacijos Valdyba

AUSTRALIJA IR

NAUJOJI ZELANDIJA

Maldos Apaštalavimas

Jo Sventenybė popiežius Jonas Paulius II spalio mėn. MA nariams skyrė sekančias intencijas:
b e n d r a j a - kad sinodas tap-
tų tikru impulsu pasauliečiams;
m i s i j ū - visų pasaulio tiki-
čiųjų dalyvavimas Misijų mėne-
syje.

Trumpas rytmietinis aukojimas -
Visa aukoju Tau, švenčiausioji Jė-
saus Širdie!

MISIJOS - VISŲ ATSAKOMYBĖ

Misijų prigimtis ir Bažnyčios atsakomybė nuolat pasikartoja popiežiaus pareiškimuose, kuriuos jis kasmet skelbia Pasaulio Misijų dienos proga. Ji minima spalio mėnesyje.

Siemet misijų intencija spalio mėn. užakcentuota visų tikinčiųjų dalyvavimo reikalingumą misijonieriškoje veikloje. Kaip popiežius Jonas Paulius II pabrėžė, ši misijonieriška atsakomybė kyla iš fakto, kad pats dieviškasis Išganytojas įpareigoja kiekvieną iš mūsų, tuo padarydamas mus atsakingais skelbti Dievo karalystę.

Kalbėdamas apie konkretų dalyvavimą misijonieriškoje veikloje, popiežius pirmoje vietoje paminėjo Pontifikalinę Misijų instituciją (Pontifical Missionary Works), kaip privilegijuotą įrankį dėlto, kad ji yra glaudžiai susijusi su Sventuoju Sostu. Tarp kitko

1985 metais apie ją pasakė:

Pontifikalinė Misijų institucija yra oficialus ir svarbiausias įrankis visos Bažnyčios misijonieriškam bendradarbiavimui. Jos darbams reikia skirti pirmąją vietą, nes tai yra priemonė įžiebt tikinčiuosiuose nuo pat mažens tikrai visuotinį misijonierišką susipratimą bei paskatinti efektingą lėšų telkimą visoms misijoms pagal jų individualius reikalus".

Tai yra dinamiškas įrankis remti misijonierius, suteikiant jiems ir jų globali pavestims gyventojams būtinausią pagalbą. Pontifikalinė Misijų institucija yra Dievo tautos meilės įrankis, broliškojo prielankumo stebuklas, kuris kasmet atsinaujina, kad teiktų pašalpą daugeliui, nors, deja, jai neįmanoma sušelpiti kiekvieną.

Kaip žinoma, popiežius dažnai mėgsta prabilti į jaunimą. Jis kalbėjo taip pat ir apie misijas Tarpautinio Jaunimo Metų proga, prašydamas juos dalyvauti kaip atsakingus narius misijonieriškuose užsimojimuose. Tarp kitko jis tarė: "Jau praslinko 2000 metų nuo Kristaus žodžių "Eikite, skelbkite!", ir šis Jo neatidėliotinas paliepimas, atrado, kaip kuriose vietose buvo vykdytas pripuolamai, o kitur buvo vykdomas iš lėto. Štai, kodėl aš kreipiuosi į jus, jauni žmonės visame pasaulyje. Aš siunčiu jus kaip Kristus yra siuntęs apaštalus su galia kylančia iš paties Kristaus žodžių. Bažnyčios ateitis ir pasaulio evangelizacija ir sekantys dešimtmečiai priklausys nuo jūsų".

Kun. S. Gaidelis, SJ

PRELATUI PRANUI VASERIUI

staiga mirus, giliai užjaučiame jo gimines, artimuosius ir visus Melbourne lietuvius, Melbourne Lietuvių Klubas

Melbourn katalikų parapijos kapelionui

A.A. PREL. PRANUI VASERIUI

staiga mirus, reiškiamo gilią užuojautą broliams Juozui Kanadoje ir Alfonsui Lietuvoje bei jų šeimoms ir artimiesiems.

Australijos Lietuvių Fondas

A.A. PREL. PRANUI VASERIUI

Parapijos choro Globėjui mirus, giliai užjaučiame jo brolius Juozą ir Alfonsą su šeimomis, taip pat giliai užjaučiame visus Prelato draugus ir pažįstamus ir kartu liūdime.

Melbourn Parapijos Choras

A.A. PREL. PRANAS VASERIS

užmigęs amžinuoju miegu, lai atbunda Dievo buveinėje! Pertho Lietuvių bendruomenė reiškia Melbourne Lietuvos bendruomenėi nuoširdžiausią užuojautą, netekus mylimo Klebono ir ilgus metus buvusio katalikų spaudos redaktoriaus.

Kun. Alfonsas Savickis
Pertho Liet. Bendruomenės
vardu.

PRELATUI PRANUI VASERIUI

mirus, jo brolių Juozą su šeima nuoširdžiai užjaučia

Jonas ir Ona Grudzinskai

Taip netikėtai ir staiga mirus

PRELATUI PRANUI VASERIUI

nuoširdžią užuojautą reiškiamo jo broliams ir visiems lietuviams Melbourne ir visoje Australijoje.

Dr. Jonas Kunca su šeima

A.A. PREL. PRANUI VASERIUI

Melbourn katalikų parapijos kapelionui staiga atsiskyrus šiuo pasauliu, mes liūdime ir reiškiamo gilią užuojautą jo broliams Juozui Kanadoje ir Alfonsui Lietuvoje bei jų šeimoms.

Elvyra ir Ričardas Šemetai
Algis ir Jonas Semetai su
šeimomis

MELBOURNAS

GEELONGAS

SUSIRINKIMAI

Spalio 11 d. 2.30 val. Bendruomenės kambaryje Lietuvos namuose šaukiamas Lietuvos Sodybos susirinkimas. Darbotvarkė: susirinkimo atidarymas, prezidento sudarymas, laikino komiteto veiklos apyskaita, įstatų aiškinimas, diskusijos dėl įstatų ir jų priėmimas, direktorių rinkimas, klausimai ir sumanymai, susirinkimo uždarymas.

Užsirašę Lietuvos Sodybos nariais prašomi kuo skaitlingiausiai dalyvauti susirinkime.
Liet. Sodybos Laikinas komitetas

Pensininkų s-gos narių mėnesinis susirinkimas įvyks spalio 13 d. 1 val. Lietuvos namuose. Bus pranešimai, rodomas filmas iš pensininkų išvykos į Queenslandą, bus organizuojama išvyka spalio 22 d. į Baroosa, NSW.

Pensininkų S-gos Valdyba

BENDRUOMENĖS SUSIRINKIMAS

Spalio 18 d. 2 val. p.p., sekmadienį, yra šaukiamas ALB Geelongo Apyl. visuotinis susirinkimas Geelongo Liet. Bendruomenės namuose. Jeigu nustatytu laiku nesusirinks reikalingas narių skaičius, tai toje pačioje vietoje pusė valandos vėliau bus šaukiamas susirinkimas, kuris bus teisėtas bet kuriam narių skaičiui esant.

Darbotvarkė: susirinkimo atidarymas, prezidento sudarymas, praeto susirinkimo protokolo skaitymas, Apylinkės valdybos pranešimai: pirmininko, išdininko, kontrolės komisijos, Garbės teismo, organizacijų. Diskusijos dėl pranešimų, kultūriniai reikalai, klausimai ir sumanymai, susirinkimo uždarymas.

Maloniai kviečiame visus Geelongo lietuvius šiame susirinkime skaitlingai dalyvauti.

ALB Geelongo Apyl. Valdyba

Nuotaikingas koncertas Melbourne

"Svajonių" naujausias koncertas Melbourne Lietuvių namuose rugsėjo 20 d. praėjo su labai dideliu pasisekimu. Melbourne lietuviai, ar geriau pasakius Viktorijos lietuviai, skaitlingai atsilankė į šį gerai išreklamotą, Australijos Jaunimo sąjungos pristatomą pasirodymą. Buvusiems ankstyvesniuose "Svajonių" koncertuose, tiesą pasakius, jokios reklamos nereikėjo. "Svajonių" solistės: Birutė Kymantienė ir Virginija Bruožytė bei pianistė Zita Prašmutaitė jau pačios savo išskirtiniu talentu užsirekomendavo visų pasigėrėjimo. Žmonės laukė laukė šios progos išgirsti jas visai naujų repertuaru, kuris žadėjo būti ypatingai nuotaikingas prisidedant solistui Petru Račkauskui, pianistui Petru Garlai ir dainininkui - gitaristui Arūnui Bruožui. Jie ir ne liko apvilti.

Programą sudarantys 22 numeriai įglaudė solo, dueto, trio, kvarteto ir piano solo pasirodymus. Instrumentinę palydą suteikė Tomas Zdanis būgnais, Aleksas Brovedani elektroniniu įvairiagarsiu instrumentu (synthesizer), jo sesutė Ieva violončele ir Arūnas Bruožis gitara. Pagrindinė akompanuotoja - pianistė Zita Prašmutaitė. Pačioje paskutinėje dainoje smagiai prie refrono prisijungė grupė jaunų vaikų, kuriuos buvo paruošusi Bronė Staugaitienė.

Sunku išskirti koncerto gražiausius momentus, kai viskas buvo taip gražu. Nuo pradžių iki galo nuotaika buvo pakili. Kiekviena daina, skambi muzika žavėjo ausį, o "Svajonių" naujas garderobas, Dalios Antanaitienės darbas, žavėjo akį.

Virginija Bruožytė savo lakštingalos lyriniu sopranu nugalėjo daug širdžių, ne tik solo padainuodama "Vai pūtė, pūtė" ir "Svaja", bet ir duetuose su Birute ar su Petru Račkausku. Labai efektingą solo atliko ir Birutė Kymantienė. Ji savo gražiu mezzo - sopranu, dramatiškais žestais ir gundančiu žvilgsniu visus užkerėjo dainuodama Raudonikio "Laukimas" - "... kol akys švies, lauksiu aš tavęs..." Birutė ir Virginija atliko 8 dainas kartu. Vienos estradinės, kitos liaudiškos. Daug juoko sukėlė jų žemaičių tarme atlikta kaimo bobelių vestuvių rauda "Kas tau, motula, linelius nuraus?" Gi ašaras išspaudė švelni lopšinė "Šlama šilko vejas" ir ilgesinga daina "Joninių laužai", kurioje ilgimasi jonių nakčių tėvynėje.

Jaunasis baritonas iš Adelaidės taip pat pavergė ne vieną širdį. Tiek juo puikus balsas, tiek išvaizda ir laikysena, žestai, tiek dainų turinys - čia lengvas humoras, čia širdį veriantys posmai apie tėvynės ilgesį, čia svajinga romantika ir netgi flirtas. Jo pirmoji daina "Laimingas žemaitis" dar ilgai skambės ausyse.

Malonią staigmeną padarė "Svajonių" su Petru Račkausku ir Arūnu Bruožiu kvartetas, padainuodamas liaudies dainą "Pasiplūdė antelė".

Talentingas pianistas Petras Garla šia proga pirmą sykį pasirodėdamas Melbourne lietuvių tarpe taip pat sudarė labai malonią staig-

meną. Jis meistriškai paskambino Rachmaninovo "Prelude in C Minor" ir pirmą dalį Bethoveno "Pathétique" sonatos. Siusos numerius jis dedikavo savo seneliui N. Presniakovui. Susilaukė gražaus publikos įvertinimo.

Programos pranešėju buvo Algis Vaitiekūnas. Jis supažindino klausytojus su koncerto tikslu, - sutelkti lėšų Australijos atstovų paramai į VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresą. Taip pat apie Kongreso svarbą kalbėjo kongreso Ruošos komiteto pirmininkas Henrikas Antanaitis. Jis pabrėžė ypatingai Kongreso stovyklos svarbumą ir ragino visus jaunuolius nuo 16 metų amžiaus joje dalyvauti.

Koncertui pasibaigus Krašto valdybos pirmininkė Danutė Baltutienė pasidžiaugė "Svajonėmis" ir padėkojo už koncertą, kuris praturtino mūsų kultūrinį gyvenimą. Algis Vaitiekūnas, koncerto koordinatorius, taip pat padėkojo visiems artistams ir prisidėjusiems prie koncerto pasisekimo. Artistai buvo apdovanoti gėlemis ir dovanėlėmis, ir kai kurie užkulisų darbininkai buvo išsivairinti: Danus Kesminas - apšvietimo operatorius, Algis Karazija - garsų technikas, prel. Pr. Vaseris - bilietų spausdirtojas, Danutė Levickienė - režisierė, Dalia Antanaitienė - aprangos projektuotoja - siuvėja, Bronė Staugaitienė - vaikų choreolio vadovė. Tada "Svajonės" dar padainavo savo sukurtą humoristinę dainelę, raginančią jaunimą dalyvauti Jaunimo kongrese ir žmonės linksmi kuždėdamiesi skirstėsi į namus.

J. Ariėnė

Mūsų Rėmėjai

"Tėviškės Aidams" per mūsų įgaliotinį Antaną Vinevičių Sydnejuje aukojo: \$ 100 rinkliava lietuviškų pamaldų dalyvių, \$ 50 Juozas Ramanauskas, \$ 30 Gyvojo Rožančiaus būrelis, po \$ 20 Ona Jarmalavičienė, Juozas A. Jūragis, Alfa Savickienė, J. J. Skuodai, Sofija Vinevičienė, po \$ 10 Anelė Pauliukonienė, Antanas Pečiulis. Viso \$ 300. Visiems aukotojams ir įgaliotiniui nuoširdžiai dėkoja

ALK Federacijos Valdyba

— "Tėviškės Žiburių" redaktorius kun. dr. Pranas Gaida švenčia kunigystės 65 metų aukštinį jubiliejų, ta proga Popiežius jį pakėlė garbės prelatu. Įvilktuvės ir jubiliejaus iškilmės vyko rugsėjo 27 d. Lietuvos Kankinių bažnyčioje Toronte, kartu savo kunigystės 25 metų sidabrinį jubiliejų šventė ir tos bažnyčios klebonas kun. Jonas Staškus.

AUSTRALIJOS LIETUVIŲ FONDAS

Aukos AL Fondui

\$ 50 A. Šabrinskas (350), po \$ 40 V. Stagis (1.050), Melbourne KVS "Ramovė" - a.a. Petro Vaitkaus ir a.a. Kazio Alseikos atminimui (380), \$ 10 E. Markonienė savo dukros Aldonos Zvinakienės atminimui.

Iš mūsų įgaliotinio Adelaidėje A. Zamoiskio: Aukos vietoj gėlių pagerbiant a.a. Antaną Morkūną po \$ 10 J. S. Cibulskiai, V. B. Stalbai (50), A. Serelis (130), V. Sulcas (15), \$ 9 L. Slaustas (69), po \$ 5 L. Gerulaitis (130), K. Kaminskas (34), T. Kašauskas (15), B. Lapšienė (107), V. Neverauskienė (10), K. Pocius (154), Z. Stankus (30), \$ 4 A. Jucius, \$ 3 J. Stepanas (19), po \$ 2 S. Jankauskienė, A. Krivickas (7), A. Lendraitis (4), S. Palubinskas (7), A. Urnevičienė (121) K. Vilutienė ir P. Žutatas.

Adelaidiškų aukos Tautos šventės proga: \$ 50 Adelaidės Lietuvių Katalikių Moterų D-ja (330), po \$ 20 kun. J. Petraitis (50), J. S. Bardauskai (40), J. Doniela (109), D. Dunda (89), B. J. Jonavičiai (190), M. Keršys, R. A. Kubiliai (102), J. Kutiškienė (270), K. Raznauskas (60), Z. Stankus (50), V. Urbonienė (170), A. H. Vikas (135), J. V. Vosyliai (35), O. C. Zamoiskiai (85) ir A. Zamoiskis (192), po \$ 10 J. Abukevičius (15), S. Baltūnas (20), K. Dienienė (15), M. Gavėnienė (50), L. Gerulaitis (140), A. Gučiuvienė (58), A. Gudelis (345), A. Jakutis (20), K. Karpienė (35), V. Kiverienė (60), J. Langevičius (32), V. M. Neverauskai (135), C. Paulenas (41), G. Pečiulienė (60), V. Petrėnas (12), J. Poškus (179), S. P. Pusdešriai (100), J. Stačiūnas (20), A. Stakaitis (80), A. Stankevičius, O. Sudintienė (20) ir A. Vidugiris, \$ 9 V. Morkys (21), \$ 7 J. Stankevičius (42), po \$ 6 B. Nemeika ir A. Visockienė (100), po \$ 5 P. I. Bakšys (19), J. Balaitis (10), F. Damasevičius (10), V. Germanas, L. V. Gudiškis (25), A. J. Janilioniai, V. Janulis (22), T. Kašauskas (20), E. Kervelienė (15), B. Masonis (22), M. Page, C. Pečiukaitis, L. Pimpė (12), B. Rainys (6), O. Riškienė (18), J. Rupinskas (18), J. Siurblys (27), A. Staugaitis (15), J. Stepanas (24) ir V. Vitkūnienė (94), \$ 4 P. Laucas (14), \$ 2 G. Opulskienė (8).

Sveikiname naujus šimtininkus R. A. Kubilius ir S. P. Pusdešrius. Ačiū visiems aukotojams ir aukų rinkėjams.

Vincas Ališauskas
AL Fondo išdininkas

R A Š O T E T E S T A M E N T A ?

Skirkite dalį "Tėviškės Aidams!"
Mintimi šventa ten investuokite save,
Kur Dievas ir Tėvynė šaukia.
Būk apaštalas spaudos "Tėviškės Aiduos!"

MELBOURNAS

"TEVIŠKĖS AIDŲ" BALIUS

Mūsų laikraščio metinis balius visuomet sutraukia daug skaitytojų ir rėmėjų. Šiemet rugsėjo 26 d. Melbourne Lietuvių namų jubiliejinė salė buvo pilna atvykusių linksmi praleisti vakarą prie geros muzikos kapelos. Svečių tarpe buvo ALB Krašto valdybos pirm. Dana Baltutienė su vyru, Bendruomenės pirm. inž. K. Lynikas, Saulių pirm. J. Kvietelaitis, po svečių ir viešnių net ir iš Lietuvos.

ALK Federacijos pirm. Vincas Žemaitis pasveikino svečius. Šokiams grojo jau gerai įsistygavusi muzikos kapela, vis šokių serijas baigdama kuo linksmiausia polkute. Puikią vakarienię paruošė Katalikių moterų draugija su savo pirm. Halina Statkuvienė. Skaniai pavalgius ir nuotaika visiems gera. Tos mūsų puikiosios šeiminkės: Dainutienė Elytė, Grybienė Salomėja, Jurgelaitienė Tesė, Klobienė Levutė, Kriškiūnienė Emilija, Petraitienė Jadvyga, Pranckūnienė Zolė, Samulienė Onutė, Steponavičienė Stasė, Šalkūnienė Onutė, Valkienė Antanina, Zemaitienė Antanina.

Loterija šiemet buvo ypatingai gausi, jai fantus aukojo, kurių priekyje aukštai iškilęs vestuvinis raguotinis - Stasio Siuškauskas ir Lidijos Petrusevičienė, kiti fantų aukotojai: J. Binkus, E. Čižauskienė, V. Jablonskienė, T. J. Jurgelaičiai, R. Kaunienė, Kurby Ieva Tuta, L. Milvydienė, V. Pažereckas, J. Z. Pranckūnai, A. S. Steponavičiai, A. Valkienė, A. Volkienė, V. M. Ziogai, J. Žitkevičienė. Tortus vaišams aukojo: L. Grigaitienė, S. G-igaitienė, V. Jablonskienė, G. Mackevičienė, M. Matulionienė, B. Pankevičienė, Petniūnienė, R. Pumpūtenė, A. Valkienė, J. Žitkevičienė.

ALK Federacijos valdyba nuoširdžiai dėkoja visiems atsilankiusiems, atnešusiems dovanas, gausiai pirkusiems loterijos bilietus, Katalikių moterų draugijos ponions šeiminkėms taip skaniai visus vaišiniams. Linkime vėl visiems sveikiems sulaukti ateinančių metų Tėviškės Aidų balius.

PD

LIETUVIŲ RADIO

VALANDELES

ADELAIDE 5EBI - FM šeštadieniais nuo 9 v. iki 10 v. ryto.

CANBERRA 2XX ketvirtadieniais 7.30 val. vak.

MELBOURNE 3EA sekmadi. 11 val. ryto, pirmadi. 6.30 val. p.p.

SYDNEY 2EA šeštadieniais 10-11 val. prieš pietus.

BRISBANE 4EB kiekvieną ketvirtadienį 4.30 val. vak.

PERTH 6NR kas trečia antradienį 6.30 val. vak.